

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

INFORMACJA O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU W ROKU 2012

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk*

*Wydział Inspekcji
pod kierunkiem Małgorzaty Koziarskiej*

Poznań, grudzień 2013

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	7
3.2.	Monitoring jakości wód.....	9
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	9
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	11
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	11
3.4.	Monitoring hałasu.....	12
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	14
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	14
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	16
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	17
5.	POWAŻNE AWARIE	17

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie Poznania w roku 2012. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Ostateczna ocena stanu środowiska w 2012 roku została opublikowana w IV kwartale 2013 roku w formie „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012”.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Miasto Poznań położone jest w centrum województwa wielkopolskiego. Obejmuje obszar o powierzchni 261,91 km², zamieszkują je 550742 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat grodzki - miasto Poznań położony jest w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie, w granicach trzech mezoregionów: Pojezierze Poznańskie, Poznański Przełom Warty oraz Równina Wrzesińska.

Miasto pełni funkcję ośrodka o ponadregionalnych funkcjach usługowych, szczególnie w dziedzinach nauki i szkolnictwa wyższego, kultury, opieki zdrowotnej, sportu oraz handlu.

Poznań zwodociągowany jest w 96,6%, a skanalizowany w 90,9% (stan na dzień 31 grudnia 2012, dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 9 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie Poznania. Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2012 /m ³
1.	Miasto Poznań	AQUANET S.A. Poznań – LOŚ (Lewobrzeżna Oczyszczalnia Ścieków)	Część Miasta Poznań, Luboń, Suchy Las	12 809 306
2.		Głuszyna / AQUANET S.A.	Poznań, os. Głuszyna	214 580
3.		WOD-KAN Sp. z o.o.	Zakład WOD-KAN	ścieki przemysłowe 29 264
4.		"Stomil - Poznań" S.A.	„Stomil-Poznań” S.A.	9 637
5.		BRIDGESTONE POLAND Sp. z o.o.	BRIDGESTONE POLAND Sp. z o.o.	17 801
6.		Exide Technologies S. A.	Exide Technologies S. A.	ścieki przemysłowe 136 420
7.		Beiersdorf Manufacturing Poznań Sp. z o.o.	Beiersdorf Manufacturing Poznań Sp. z o.o.	ścieki przemysłowe 10 735
8.		Jednostka Wojskowa 1156 Poznań- Krzesiny	Jednostka Wojskowa 1156 Poznań- Krzesiny	44 276
9.		Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.	1 035 700

Miasto Poznań wchodzi w skład Regionu II gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie II regionalnymi instalacjami są kompostownia przyzmoła i składowisko odpadów w Suchym Lesie należące do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu Sp. z o.o.

Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu II są: 3 sortownie odpadów w Poznaniu; składowiska odpadów w Wysoczce (gmina Buk), w Borówku (gmina Pobiedziska), w Rabowicach (gmina Swarzędz), w Białęgach (gmina Murowana Goślina).

Na terenie Poznania w 2012 r. funkcjonowały 4 sortownie odpadów oraz instalacja współpalająca odpady należąca do Dalkia Poznań ZEC S.A. Elektrociepłownia Poznań Karolin EC-II.

Miasto należy do związku międzygminnego Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej z siedzibą w Poznaniu, realizującego zadania z zakresu gospodarki odpadami.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2012 jakość powietrza na terenie miasta Poznania, strefa aglomeracja poznańska monitorowano:

- na stacji automatycznych pomiarów jakości powietrza zlokalizowanej w Poznaniu przy ul. Polanka stężenia: dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu PM10 i PM2,5 — metodą automatyczną oraz pyłu PM2,5 – metodą manualną;
- na stacji automatycznych pomiarów jakości powietrza zlokalizowanej w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego stężenia: dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM10 — metodą automatyczną;
- na stacji pomiarowej jakości powietrza zlokalizowanej w Poznaniu przy ul. Chwiałkowskiego stężenie pyłu PM10 oraz metali i benzo(a)pirenu zawartych w pyłe PM10 – metodą manualną;
- na stacji pomiarowej jakości powietrza zlokalizowanej w Poznaniu przy ul. Szymanowskiego stężenie pyłu PM10 – metodą manualną.

W wyniku badań przeprowadzonych w roku 2012 stwierdzono, że:

Wyniki pomiarów pyłu PM10 oraz częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym 2012

Lokalizacja stanowiska	Stężenie pyłu PM10	
	uśrednianie 24-godzinne – częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	średnie dla roku [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	2012	2012
Poznań, ul. Polanka	69	36,2
Poznań, ul. Dąbrowskiego	65	33,2
Poznań, ul. Szymanowskiego	39	28,2

Wyniki pomiarów pyłu PM2,5 w roku kalendarzowym 2012

Adres stacji	Stężenie pyłu PM2,5 – średnie dla roku [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Poznań, ul. Polanka	24,4

Wyniki pomiarów substancji gazowych w roku 2012

Adres stacji	Mierzone zanieczyszczenia [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]						
	NO _x	NO ₂	NO ₂	SO ₂	SO ₂	SO ₂	CO
okres uśredniania	1 rok	1 godz.	1 rok	1 godz.	24 godz.	1 rok	8 godz.
Poznań, ul. Polanka	31,4	120,5	19,5	48,5	29,2	3,3	4522,5
Poznań, ul. Dąbrowskiego	44,8	206,9	26,2	43,3	28,2	3,0	2122,5

Jak widać z zestawienia w powyższych tabelach, liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla pyłu PM10 przekroczyła wartość dopuszczalną dla roku – 35 dni. Nie rozpatrywano danych ze stacji przy ul. Chwiałkowskiego ze względu na niską kompletność serii pomiarowej.

Nie odnotowano przekroczeń dla pyłu PM2.5 badanego metodą manualną oraz dla substancji gazowych, których pomiar wykonywano metodą automatyczną.

Odnotowano przekroczenie stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu – stężenie średnie roczne wynosiło $3,7 \text{ ng}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym poziomie docelowym $1 \text{ ng}/\text{m}^3$.

W roku 2012 nie odnotowano również przekroczenia liczby dni z przekroczeniem poziomu docelowego dla ozonu w roku kalendarzowym ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$), stwierdzając 10 dni przy dozwolonych 25 dniach.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012, wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja miasta Poznań,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, z tym, że dla obszarów powiatów grodzkich wykonywana jest tylko ocena pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Wynikiem oceny, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w Poznaniu pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie miasta. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} ,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego dla roku.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO_2	SO_2	CO	C_6H_6	pył $\text{PM}_{2,5}$	pył PM_{10}	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O_3
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2012 roku wykonywano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o „Aneks nr 2 do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2010–2012”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie dla wód przeznaczonych do spożycia) – ograniczony zakres badań.

Na terenie miasta Poznania wyznaczono 12 jednolitych części wód płynących:

- Dopływ z Łysego Młyna,
- Warta od Rózanego Potoku do Dopływu z Uchorowa,
- Warta od Cybiny do Rózanego Potoku,
- Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia,
- Cybina,
- Warta od Kopli do Cybiny,
- Kopel do Głuszynki,
- Kopel od Głuszynki do ujścia,
- Potok Junikowski,
- Bogdanka,
- Przeźmierka,
- Samica Kierska,

oraz jedną jednolitą część wód stojących - Jezioro Kierskie.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 20 – rzeka nizinna żwirowa,
- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe.

JCW stojąc zaliczono do typu abiotycznego 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie miasta Poznania w roku 2012 obejmował JCW Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia – punkt zlokalizowany na terenie miasta Poznania (0,1 km), badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
  - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
  - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
  - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu/potencjału ekologicznego. Niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych obniża ocenę z bardzo dobrego stanu ekologicznego, maksymalnego potencjału ekologicznego lub dobrego stanu/potencjału ekologicznego do umiarkowanego stanu/potencjału, a tym samym do złego stanu wód.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Poniżej przedstawiono ocenę stanu wód płynących na terenie miasta Poznania za 2012 rok.

Nazwa ocenianej JCW	Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Główna - Poznań
Typ abiotyczny	0
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	TAK
Program monitoringu	MD, MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	II
Klasa elementów hydromorfologicznych	II
Klasa elementów fizykochemicznych	PPD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	PPD
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK

Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych	UMIARKOWANY
STAN CHEMICZNY	PSD
STAN WÓD	ZŁY

PPD – poniżej potencjału dobrego

PSD – poniżej stanu dobrego

N – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
---	--

W JCW Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, o czym zdecydował jeden z badanych elementów biologicznych – makrobezkręgowce bentosowe, a także elementy fizykochemiczne: azot Kjeldahla, fosforany i węglowodory ropopochodne. Stan wód określono jako zły.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie miasta Poznania zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 144 *Dolina kopalna Wielkopolska*.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie Poznania

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
144	Dolina kopalna Wielkopolska	Qk	porowy	60	480

Objaśnienia: Qk – utwory czwartorzędowe w dolinach kopalnych

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze miasta Poznania JCWPd nr 62 zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu wód.

W 2012 r. na terenie miasta Poznania nie prowadzono badań jakości wód podziemnych.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, a szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010.

W ramach krajowej sieci, na którą składało się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce pobrano do badań próbki gleb w 17 punktach pomiarowych. Na terenie omawianego powiatu nie wyznaczono punktów pomiarowych.

3.4. MONITORING HAŁASU

Prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego środowiska wymaga konsekwentnego uwzględniania zagadnień akustycznych w polityce przestrzennej, w szczególności na etapie uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego. Istotne znaczenie ma jednoznaczność ich zapisów, umożliwiającą przypisanie poszczególnym wyróżnionym kategoriom terenów dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w środowisku. Spełnienie tego wymagania jest niezbędne dla prawidłowego ustalenia szczegółowego zagospodarowania terenu, zwłaszcza położenia nieprzekraczalnej linii zabudowy w stosunku do źródeł hałasu lub możliwości prowadzenia różnego rodzaju działalności oraz realizacji zabudowy o różnych funkcjach.

Ze względu na powszechność występowania, znaczny zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu poznańskiego przebiegają: autostrada A2 Świecko - Kukuryki, drogi ekspresowe nr S5 Grudziądz – Wrocław i nr S11 Koszalin – Pyrzowice, drogi krajowe: nr 11 Kołobrzeg – Bytom, nr 92 Rzepin – Kałuszyn oraz drogi wojewódzkie nr: 184 Wronki – Przeźmierowo, 196 Poznań – Wągrowiec, 307 Poznań – Bukowiec, 430 Poznań – Mosina. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 3 Warszawa Zachodnia – Kunowice, 271 Wrocław Główny – Poznań Główny, 272 Kluczbork – Poznań Główny, 351 Poznań Główny – Szczecin Główny, 353 Poznań Wschód – Żeleznodorożnyj, 354 Poznań Główny – Piła Główna.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 60 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem

W roku 2012 na terenie powiatu poznańskiego WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego.

W ramach realizacji ustawowego obowiązku wykonania map akustycznych dla miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 000, w roku 2012 wykonana została mapa akustyczna miasta Poznania. Wyniki pomiarów wraz z częścią graficzną opracowania są ogólnie dostępne na stronie internetowej: http://www.city.poznan.pl/mapa_geopoz/

W roku 2012 wykonane zostały, w ramach realizacji obowiązków zarządzających drogami wynikających z art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, tj. dla drogi wojewódzkiej nr 184 na odcinku drogi od km 34+728 do km 48+800, nr 307 na odcinku od km 6+200 do km 6+700, od km 6+700 do km 17+500, od km 17+500 do 26+500 i od km 26+500 do 28+588 oraz dla drogi nr 430 na odcinku od km3+400 do km 7+500 oraz od km 7+500 do km 16+100, a także dla dróg krajowych nr 5, 92, S11 i autostrady A2 przebiegających przez powiat poznański. Poniżej zestawiono odcinki dróg krajowych, dla których sporządzono mapy akustyczne.

Wykaz odcinków dróg krajowych, dla których sporządzono mapy akustyczne

Lp.	Nr drogi krajowej	Kilometraż odcinka		Długość odcinka [km]	Nazwa odcinka
1	5	175+468	175+486	0,02	Kobylnica - Poznań
2	5	194+191	194+359	0,17	Poznań – Komorniki
3	92	170+142	170+163	0,02	Tarnowo Podgórne - Poznań
4	A2	159+152	159+363	0,21	Buk /węzeł/ - Komorniki /węzeł/
5	A2	159+363	160+782	1,42	Komorniki /węzeł/ - Dębina /węzeł/
6	A2	162+834	162+932	0,1	Komorniki /węzeł/ - Dębina /węzeł/
7	A2	163+833	163+835	0,0	Komorniki /węzeł/ - Dębina /węzeł/
8	A2	163+835	170+516	6,7	Dębina /węzeł/ - Krzesiny /węzeł/
9	A2	170+516	173+828	3,3	Krzesiny /węzeł/ - Września /węzeł/
10	S11	1+538	1+573	0,03	Poznań – węzeł Koninko

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla terenów objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku w terminie jednego roku od wykonania mapy akustycznej wymagane jest opracowanie programów ochrony przed hałasem. Ze względu na zmianę przepisów dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, dokonaną 1 października 2012 roku, ustalenia map akustycznych w zakresie przekroczeń obowiązujących standardów wymagają aktualizacji.

Przebieg odcinków dróg objętych mapą akustyczną przedstawiono poniżej.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Rok 2012 był drugim rokiem drugiego cyklu badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmującego lata 2011–2013. Badania, prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowane są w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych w:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie Poznania w roku 2012 pomiary poziomów PEM prowadzono w trzech punktach wytypowanych do badań w kategorii *centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy*.

Punkty pomiarowe usytuowano przy ulicach Bułgarskiej 128c i Galileusza 6 oraz przy skrzyżowaniu ulic Słowiańskiej i Ozimina (przy Samie ogólnospożywczym Społem); zmierzone poziomy składowej elektrycznej pola wyniosły odpowiednio 1,32 V/m, 0,10 V/m i 0,98 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tych samych punktach badania przeprowadzono w roku 2009 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2012, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie

Na terenie Poznania w roku 2012 funkcjonowała jedna instalacja współspalająca odpady należąca do Dalkia Poznań ZEC S.A. Elektrociepłownia Poznań Karolin EC-II, która działa od 1974 r.

Sortownie

Na terenie Miasta Poznania w roku 2012 funkcjonowały 4 sortownie odpadów komunalnych:

- sortownia odpadów selektywnie zbieranych i niesegregowanych odpadów komunalnych należąca do Remondis Sanitech Poznań Sp. z o.o., działa od 2005 r. W roku 2012 poddano sortowaniu 106640,59 Mg odpadów, wysortowano:
  - opakowania papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 4281,92 Mg,
  - opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 1405,99 Mg,
  - opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 2,26 Mg,
  - papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 1935,6 Mg,
  - minerały kod odpadu: 191209 w ilości 20662,82 Mg,
  - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 78352,0 Mg.
- sortownia odpadów selektywnie zbieranych i niesegregowanych odpadów komunalnych należąca do ZUK SAN-EKO Krzysztof Skoczylas, działa od lipca 2008 r. W roku 2012 poddano sortowaniu 210,00 Mg odpadów; wysortowano:
  - odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów kod odpadu: 170101 w ilości 175,00 Mg,
  - gruz ceglany kod odpadu: 170102 w ilości 30,00 Mg.
- sortownia odpadów selektywnie zbieranych należąca do Veolia Usługi dla Środowiska Sp. z o.o. w Gliwicach, Zakład w Poznaniu. W roku 2012 poddano sortowaniu 3117,51 Mg odpadów, wysortowano:
  - odpady z sortowania papieru i tektury przeznaczone do recyklingu kod odpadu: 030308 w ilości 121,712 Mg,
  - opakowania papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 942,765 Mg,
  - opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 719,378 Mg,
  - opakowania z drewna kod odpadu: 150103 w ilości 25,23 Mg,
  - opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 17,537 Mg,
  - opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 29,647 Mg,
  - papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 1102,999 Mg,
  - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 158,242 Mg.
- sortownia odpadów selektywnie zbieranych i niesegregowanych odpadów komunalnych należąca do H. Sienkiewicz, A. Wesołowska z Poznania, zarządzającym jest F.H.U. „Alkom” H. Sienkiewicz, działa od września 2010 r. W roku 2012 poddano sortowaniu 33747,46 Mg odpadów, wysortowano:
  - opakowania papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 858,33 Mg,
  - opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 350,48 Mg,
  - opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 8,91 Mg,
  - opakowania wielomateriałowe kod odpadu: 150105 w ilości 22,97 Mg,
  - opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 268,96 Mg,
  - papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 358,49 Mg,
  - metale żelazne kod odpadu: 191202 w ilości 65,06 Mg,
  - tworzywa sztuczne i guma kod odpadu: 191204 w ilości 332,36 Mg,
  - drewno kod odpadu: 191207 w ilości 53,34 Mg,
  - minerały kod odpadu: 191209 w ilości 14446,13 Mg,
  - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 17017,93 Mg.

Kompostownie i składowiska odpadów

Na terenie Poznania w 2012 r. nie było funkcjonujących kompostowni i składowisk odpadów.

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia substancji podlegających klasyfikacji, strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A, za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których klasą wynikową była klasa C.
Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza stwierdzenie przekroczeń wymaganych prawem norm. Przyszłe przedsięwzięcia podejmowane na obszarze strefy nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.
Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotowuje program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu.
2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód. Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie Poznania w roku 2012 obejmował jedną JCW: Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia. Stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny; stan wód określono jako zły.
Należy dążyć do poprawy stanu wód poprzez podejmowanie działań na rzecz poprawy oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności, poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo oraz podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
3. Na obszarze miasta położona jest jedna JCWPd, której wody uznano za zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Na rok 2012 nie wyznaczono punktów pomiarowych monitoringu jakości wód podziemnych.
4. Na terenie Poznania nie wyznaczono punktów pomiarowych monitoringu jakości gleby i ziemi.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej na terenie powiatu. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. Szczególnym zadaniem jest dochowanie starań o zachowanie komfortu akustycznego na terenach, na których aktualnie panują korzystne warunki akustyczne. W związku z presją urbanizacyjną obszarów takich jest coraz mniej, równocześnie wobec powszechności narażenia na hałas powinny one zostać objęte szczególną ochroną.
6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów (2011–2013), zarówno w roku 2011 jak i w roku 2012 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami.
Na terenie miasta Poznania nie ma kompostowni i składowisk odpadów. W 2012 roku funkcjonowały 4 sortownie odpadów oraz 1 instalacja współspalająca odpady należąca do Dalkia Poznań ZEC S.A. Elektrociepłownia Poznań Karolin EC-II.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2012 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba					Decyzje wymierzające kary		Liczba decyzji ustalających termin i wstrzymujących	Liczba wniosków o ukaranie do sądów	Liczba wniosków do organów ścigania
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	decyzji ustalających kary biegnące	mandatów karnych liczba/kwota	liczba	kwota /tys. zł/			
Powiat poznański grodzki	490	122	69	1	22/5200	12	95,00	-	-	-

5. POWAŻNE AWARIE

W 2012 roku na terenie powiatu poznańskiego grodzkiego nie było Zakładów o Dużym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii (ZDR). Do grupy Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnych awarii zaklasyfikowano pięć zakładów:

- Wyborowa S.A. Poznań – Zakład Produkcji Spirytusu,
- Kompania Piwowarska S.A.,
- BROS Sp.j. B. P. Miranowscy,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Consultingowe ADOB Sp. z o.o. Spółka komandytowa – Zakład produkcyjny,
- HADDEX-GAZ Sp. z o.o.

Jedenaście zakładów zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska:

- GRUPA LOTOS S.A. Gdańsk – Zakład w Poznaniu,
- H. CEGIELSKI – POZNAŃ Spółka Akcyjna,
- Przedsiębiorstwo Handlu Chemikaliami CHEMIA,
- AQUANET S.A. Wydział Produkcji Wody w Poznaniu,
- EXIDE TECHNOLOGIES S.A.,
- Poznańskie Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego S.A.,
- SKF Poznań S.A.,
- GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A.,
- Stomil – Poznań S.A.,
- VOLKSWAGEN Poznań Spółka z o.o.,
- Dalkia Poznań, Zespół Elektrociepłowni S.A. EC II Karolin.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2012 na terenie powiatu poznańskiego grodzkiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie